

*Романів Р.,
аспірант, Західноукраїнський національний університет*

*Юзвін Х.,
студентка 3-го курсу
юридичного факультету,
Західноукраїнський національний університет*

КОМЕРЦІЙНА ТАЄМНИЦЯ ТА ЇЇ РОЛЬ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Сьогодні бізнес стрімко змінюється та розвивається. Рушійною силою цього стрімкого розвитку є такі зміни, як глобалізація економіки, стирання кордонів, постійне впровадження інновацій та посилення конкуренції. Реальність бізнес-середовища така, що саме нестандартні рішення та нові технології приносять найбільш відчутні вигоди та створюють основу для майбутніх доходів. Наслідком цієї тенденції є все більше зростання високотехнологічних секторів у бізнесі, заснованих на останніх досягненнях науки і техніки.

Зростаюче значення конфіденційної інформації в бізнес-процесах є передумовою розвитку законодавства про захист комерційної таємниці в багатьох розвинених країнах [1].

В Україні формування правової бази щодо комерційної таємниці розпочалося у 1992 році у вигляді декретів, окремих статей, законів та цивільного законодавства. Термін "комерційна таємниця" був введений у правовий обіг Законом України від 27 березня 1991 року "Про підприємства в Україні". Комерційна таємниця підприємства визначається як відомості, пов'язані з виробництвом, технічною інформацією, управлінням, фінансовою та іншою діяльністю підприємства, які не є державною таємницею і розголошення (передача або розголошення) яких може завдати шкоди інтересам підприємства. Відповідно до Цивільного

кодексу комерційною таємницею є інформація, яка є невідомою в цілому чи в певній формі та сукупності її складових частин та є секретною в тому розумінні, що вона не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, та у зв'язку з цим має комерційну цінність, а особа, яка законно контролює цю інформацію, вжити відповідних заходів до збереження її секретності до певних обставин Комерційна таємниця визначається як інформація, щодо якої особа, яка законно контролює цю інформацію, вживає відповідних заходів до збереження її конфіденційності відповідно до обставин, що склалися (стаття 505 Цивільного кодексу України). Стаття 420 ЦКУ також передбачає, що комерційна таємниця є об'єктом інтелектуальної власності[2]. Загалом, комерційна таємниця має важливе значення для успішного функціонування підприємств у конкурентному середовищі, забезпечуючи конкурентні переваги, сприяючи інноваціям, захищаючи позиції на ринку, залученню інвестицій та правовому захисту. Ефективне управління комерційною таємницею та її захист підвищує економічну безпеку підприємств і дає їм змогу забезпечити довгостроковий стабільний успіх. Комерційна таємниця відіграє важливу роль у забезпеченні економічної безпеки компанії. Комерційна таємниця дозволяє компаніям зберігати секрети, які мають економічну цінність, є унікальними для їхнього бізнесу і не відомі конкурентам. До них відносяться формули, рецепти, технічні процеси, списки клієнтів, бізнес-стратегії, дані про постачальників та інша конфіденційна інформація, яка надає компанії конкурентну перевагу. Захист цих секретів дозволяє компаніям успішно розвиватися і конкурувати на ринку, а саме:

1. Захист інтелектуальної власності - комерційна таємниця є формою інтелектуальної власності і включає виробничі секрети, бізнес-стратегії та маркетингові плани. Захищаючи цю інформацію, компанії

можуть зберегти свою інтелектуальну власність і зосередитися на інноваціях та розробці нових продуктів і послуг.

2. Конкурентна перевага - успіх будь-якого бізнесу залежить від його здатності диференціювати себе на ринку. Комерційна таємниця дозволяє компаніям зберігати в таємниці свої унікальні продукти та послуги, тим самим підвищуючи свою конкурентоспроможність та утримуючи лідируючі позиції на ринку.

3. Збереження лідируючих позицій на ринку - зберігаючи конфіденційну інформацію в таємниці, компанії можуть уникнути ризику витоку важливої інформації до конкурентів. Це дозволяє компаніям зберегти свої позиції на ринку та захистити себе від атак конкурентів, які можуть спробувати використати цю інформацію для власної вигоди.

4. Зменшення ризиків - комерційна таємниця дозволяє компаніям мінімізувати ризики, пов'язані з витоком конфіденційної інформації. Це включає ризик корпоративного шпигунства, несанкціонованого розголошення працівниками та інших видів неправомірного використання інформації.

5. Правовий захист - у багатьох юрисдикціях існують закони про захист комерційної таємниці. Ці закони дозволяють компаніям реалізовувати свої права та вживати заходів проти осіб чи організацій, які неправомірно отримали або розголосили секрети.

Нарешті, комерційна таємниця є невід'ємною частиною стратегічного управління компанією. Зберігаючи конфіденційну інформацію, компанії можуть захистити свої інвестиції, зберегти конкурентоспроможність і забезпечити довгострокову економічну стабільність. Щоб максимізувати ефективність захисту комерційної таємниці, компаніям слід запровадити надійні процедури та політику захисту конфіденційної інформації, а також навчати працівників важливості дотримання конфіденційності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Забезпечення режиму комерційної таємниці всередині підприємства URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3307>
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року №435-IV] // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40-44. – Ст. 356.

Довгунь Р.,

аспірант, Західноукраїнський національний університет

Грицишина М.,

студентка 3-го курсу юридичного факультету,

Західноукраїнський національний університет

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ І ВПЛИВ ВІЙНИ НА НЕЇ

Економічна безпека України в значній мірі залежить від здатності країни забезпечити стабільність свого економічного розвитку, захист від зовнішніх загроз і забезпечення соціального благополуччя громадян. Економічна безпека держави — це особливий стан економіки, який забезпечується стійкими та обґрунтованими методами пом'якшення впливу загроз внутрішнього та зовнішнього середовища, при якому створюються належні умови для розвитку стабільної соціально-економічної системи. Економічний розвиток виступає одним з найважливіших показників стану економічної безпеки країни, а економічна політика держави є наступним важливим чинником, що впливає на темпи економічного зростання і визначає стан зовнішньоекономічної безпеки [1].

Сьогодні економічній безпеці України завдано найбільш потужного удару за всі роки незалежності. Втрата земель та майна суб'єктів